

Kriterier ved tildeling av driftstilskudd til regionale pilegrimssenter

Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR) er delegert forvaltningen av tilskudd under kap. 327, post 71 fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Tilskuddet på kr. 9 180 000 skal fordeles til regionale pilegrimssenter og stimulere pilegrimssatsingens arbeidsområder. Innsatsen skal rettes mot de godkjente pilegrimsledene. Tilskuddet fordeles etter søknad fra de sentrene som har rammeavtale med NDR. Rammeavtalen angir geografisk ansvarsområde, roller og oppgavefordeling mellom NDR og hvert enkelt senter. Samarbeidet med de regionale pilegrimssentrene koordineres og ledes av avdeling Nasjonalt pilegrimssenter.

Forhold som vurderes ved fordeling av tilskuddsmidlene er:

- Omsøkt beløp og virksomhetens planer og aktivitet
- Måloppnåelse og leveranser i henhold til rammeavtale og tildelingsbrev
- Omfang av ansvarsområde og primæroppgaver
-

I tillegg legges det vekt på historikken i oppbygningen av den offentlig finansierte pilegrimssatsingen fra 2010 og fram til i dag. I 2010 ble det etablert 5 regionale pilegrimssenter langs Gudbrandsdalsleden mellom Oslo og Trondheim; Oslo, Granavollen, Hamar, DaleGudbrands Gard og Dovrefjell. Disse sentrene ble fullfinansiert over statsbudsjettet via sine respektive bispedømmer, med mål om å bygge opp pilegrimsaktiviteten og vandringene mot Trondheim og Nidarosdomen. I tillegg var stiftelsen Nidaros Pilegrimsgård (NPG) etablert i Trondheim som et ressurscenter for pilegrimsarbeidet og Olavstradisjonen, med delfinansiering over kirke-budsjettet.

Nasjonalt pilegrimssenter (NPS) som ble etablert i 2012 som ei avdeling under Riksantikvaren overtok ansvaret for fordeling av driftstilskuddet til de regionale sentrene. Ved opprettelsen av NPS trakk Kirkedepartementet ut sin økonomiske støtte til NPG, og overførte tilskuddsmidlene til NPS. For å beholde NPG som en ressurs i pilegrimssatsingen ble stiftelsen innlemmet som det 6. regionale senteret, og tilskuddsposten til regionale senter ble fordelt mellom de seks. I 2016 ble NPS virksomhetsoverdratt til NDR, som da ble delegert forvaltningen av tilskuddsmidlene til regionale pilegrimssenter.

Fra 2016 og fram til 2021 har det blitt etablert 6 nye regionale pilegrimssenter rundt om i landet; Stiklestad på St. Olavsleden, Avaldsnes, Bergen, Selje og Smøla på Kystpilegrimsleia, og Sarpsborg på Borgleden. Etableringen av disse sentrene og pilegrimsledene har bygget på regionale og nasjonale initiativ og prosjektfinansiering. Dette har styrket det nasjonale pilegrimsarbeidet, og har vært viktige bidrag for å nå målene om verdiskapning og positiv utvikling gjennom økt bruk av pilegrimsledene. Videre har flere av disse sentrene og ledene styrket vår kontakt med pilegrimsleder på tvers av landegrensene.

I 2017 fikk NPS i oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet å skrive en langtidsplan for pilegrimssatsingen for perioden fram til 2037. Planen skulle gi en beskrivelse av nå-situasjonen, og samtidig stake ut hovedtrekkene i videre oppbygging av pilegrimsarbeidet. Viktige tema i denne planen er hovedmål og periodemål, organisering av arbeidet, prioriteringer og finansiering. Målet med planen var ifølge daværende kulturminister "å sikre en fortsatt satsing på pilegrim." Langtidsplanen som ble overlevert departementet i 2019 skisserer en finansieringsmodell med et årlig driftsbudsjett på 2 mill per senter. I modellen er det budsjettet med 60% statlig tilskudd (1,2 mill, og 40% tilskudd fra fylke/kommune, ev egeninntjening (0,8 mill).

Gjennom arbeidet med langtidsplanen ble det allerede i 2018 kommunisert til de etablerte sentrene at vi vil fase inn denne modellen, og at de må jobbe for å få på plass annen finansiering i tillegg til

det statlige driftstilskuddet. Denne prosessen tar tid, og flere av sentrene har til en viss grad fått dette på plass.

De nye sentrene som er etablert etter 2016 har innrettet sin finansiering etter langtidsplanens økonomimodell, og har fått på plass del-finansiering fra fylke, kommune og andre samarbeidsparter. Det gjenstår fortsatt et løft for å få full statlig medfinansiering. Utfordringen med ekspansjon av pilegrimsnettverket, antall pilegrimsleder og nye regionale senter for å drifte dette, er at det ikke ligger en automatikk i at den statlige tildelingen av driftstilskudd til regionale pilegrimssenter øker i takt med økte antall senter.

NPS har samarbeidet tett med aktørene bak etableringen av de ulike sentrene, og har godkjent nye leder og inngått rammeavtaler med de nye sentrene. En klar forutsetning og tydelig premiss i dette har vært at statlige tilskudd til nye senter betinger økte bevilgninger over statsbudsjettet. Det har hele tiden vært uaktuelt å fordele tilskuddsposten likt mellom det økende antallet senter, noe de nye sentrene har akseptert.

Sentrene fra 2010 har fortsatt rundt 1 mill. i årlig tilskudd, og dette er et minimum for å kunne fortsette med helårsdrift. Disse sentrene ble etablert med fullfinansiering fra staten som en forutsetning. Det er disse sentrene som har lagt grunnlaget for merkevarebyggingen og den økende interessen for pilegrimsvandringene de siste 13 årene, og det er langs Gudbrandsdalsleden vi har best utbygd kapasitet og annen infrastruktur.

Gjennom prosjektperioden for etablering av Kystpilegrimsleia og de fire sentrene som er knyttet til denne leia jobbet miljøer langs kysten aktivt i sine kanaler for å øke rammen på statstilskuddet. Ved tildelingen av driftstilskudd kap. 327, post 71 i 2022 ble rammen økt med 2 mill for å styrke satsingen på Kystpilegrimsleia. På bakgrunn av dette har sentrene langs Kystpilegrimsleia i oppstartsfasen hatt noe høyere driftstilskudd enn de andre sentrene som ble etablert i denne perioden.